

QUÈ ÉS I COM AFECTA?

Thaumetopoea pityocampa, més conegut com a processionària del pi, és un insecte lepidòpter defoliador que s'alimenta de les fulles dels pins autòctons del nostre arxipèlag (*Pinus halepensis*). Provoca defoliacions que poden ser greus si els atacs són molt intensos o repetits, o si els arbres estan debilitats.

La processionària té un cicle anual de quatre fases: ou, eruga (larva), crisàlide (pupa) i imago (adult o papallona). Passa en forma d'eruga la major part de la seva vida (d'octubre a març), període en què provoca més danys als pins. També provoca danys a les persones i als animals a causa dels pèls urticants de les erugues.

CAMPANYA DE CONTROL DE LA PLAGA · PROCESSIONÀRIA DEL PI · CAMPANYA DE CONTROL DE LA PLAGA

Més informació:
sanitatforestal.caib.es

Govern de les Illes Balears

Conselleria d'Agricultura,
Pesca i Medi Natural

PROCESSIONÀRIA DEL PI A FORMENTERA CAMPANYA DE CONTROL DE LA PLAGA 2024-2027

CAMPANYA DE CONTROL DE LA PLAGA · PROCESSIONÀRIA DEL PI

LA PLAGA A FORMENTERA

L'any 2007 es va detectar per primera vegada la processonària del pi a Formentera i al llarg de 2008 es va constatar la presència de l'insecte per tota l'illa. D'ençà que es va detectar, l'Administració va iniciar actuacions de control integral contra l'insecte perquè no arribés a ser una plaga.

No obstant això, l'any 2016, mitjançant una resolució del conseller de Medi Ambient, Agricultura i Pesca, es va declarar l'existència de la plaga de processonària del pi a tota l'illa de Formentera i es varen qualificar d'utilitat pública les mesures fitosanitàries que s'adoptin per controlar-la (BOIB 132, de 18 d'octubre).

QUANTITAT DE CAPTURES

2019	2020	2021	2022	2023
17.325	8.813	28.134	15.412	30.717

QUANTITAT DE BOSSES ELIMINADES

2019	2020	2021	2022	2023
1.651	11.576	25.507	26.367	>28.000

COL·LOCACIÓ DE PARANYS

JULIOL-OCTUBRE

Es basa en la captura de papallones mascle mitjançant paranys amb una feromona d'atracció sexual.

Es recomana col·locar els paranys abans del 15 de juliol i mantenir-los fins a principis d'octubre. La densitat adequada és d'1-2 paranys per hectàrea. S'ha d'instal·lar un parany sec de tipus G.

El 2023 a Formentera es varen capturar un total de 30.717 papallones mascle, cosa que representa un increment del 50 % respecte a l'any 2022. És la dada de captures més alta registrada des de l'inici del parament de trampes, el 2007.

TRACTAMENT AERI

OCTUBRE-NOVEMBRE

El tractament aeri consisteix en la polvorització dels pinars amb un helicòpter dotat de tecnologia DGPS, que permet controlar en tot moment la dosi i la superfície. S'aplica a un volum ultrabaix (una dosi de 3,5 l/ha) un producte fitosanitari biològic que s'utilitza en agricultura ecològica, *Bacillus thuringiensis* varietat *kurstaki*, un bacteri que es troba de manera natural al sòl i a les plantes. Entre 2017 i 2021 es varen tractar aproximadament 3.000 hectàrees l'any.

Aquest tractament és totalment inòcua per a les persones i per als animals. Es degrada ràpidament i no afecta les abelles.

L'any 2024 començarà el tractament aeri a Formentera per un període de 4 anys.

ELIMINACIÓ DE BOSSES

NOVEMBRE-GENER

La processonària del pi es protegeix del fred teixint bosses durant l'hivern. Des de l'any 2014 la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Medi Natural a través de l'Ibanat i empreses contractades retiren les bosses tant de manera manual com mecànica.

Durant els anys 2022 i 2023 el nombre de bosses eliminades es va incrementar notablement fins a arribar a superar les 50.000.

TRACTAMENT TERRESTRE

OCTUBRE-NOVEMBRE

Es basa en la polvorització de *Bacillus thuringiensis* varietat *kurstaki* mitjançant un canó atomitzador muntat sobre una camioneta. Els anys 2022 i 2023 es va polvoritzar l'àrea recreativa de Can Marroig i tots els camins accessibles de la repoblació de la finca pública sa Tanca d'Allà Dins.

CAIXES PER A REFUGI DE RATAPINYADES

Des de l'any 2009 la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Medi Natural ha instal·lat 88 caixes per a refugi de ratapinyades (considerades grans predadors de les papallones en vol), que es revisen amb regularitat.

ESTUDI DE PARASITOIDES D'OUS

Des de l'any 2018 la UIB du a terme diversos estudis de parasitoides d'ous de processonària amb l'objectiu d'establir estratègies de control biològic de la plaga.